

Sygn. akt VIII C 95/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 5 września 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2016 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W.

przeciwko J. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego J. M. na rzecz powoda (...) spółka z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W.:

a) kwotę 2.407,20 zł. (dwa tysiące czterysta siedem złotych dwadzieścia groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym, od kwoty 1.760 zł. (jeden tysiąc siedemset sześćdziesiąt złotych) od dnia 18 lipca 2015 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 252,20 zł. (dwieście pięćdziesiąt dwa złote dwadzieścia groszy) od dnia 31 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz

b) kwotę 717 zł. (siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

1. oddała powództwo w pozostałej części,

2. nadaje wyrokowi w punkcie 1 a) rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII C 95/16

UZASADNIENIE

W dniu 31 sierpnia 2015 roku powód (...) spółka z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W., reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, wytoczył w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko J. M. powództwo o zapłatę kwoty 2.542,20 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku od kwoty 1.760 zł. od dnia 18 lipca 2015 r. do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 387,20 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że J. M. zawarł z (...) spółka z o.o. umowę pożyczki. Pozwany zobowiązał się do zwrotu przedmiotu pożyczki do dnia 24 grudnia 2013 r. Na wypadek opóźnienia w zapłacie pierwotnemu wierzycielowi przysługiwało prawo do naliczania odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku. Ponadto pozwany mógł zostać obciążony kosztami wezwań przesłanych drogą pocztową. Ponieważ pierwotny wierzyciel wezwał pozwanego trzykrotnie do spełnienia świadczenia, powód dochodzi m. in. zapłaty kwoty 135 zł. tytułem opłat manipulacyjnych za czynności windykacyjne. Ponadto powód wyjaśnił, że w dniu 6 marca 2015 r. (...) spółka z o.o., jako współnik powodowej spółki wniósł wkład w postaci

pakietu wierzytelności. W tym samym dniu powód i pożyczkodawca zawarli umowę sprzedaży pakietu wierzytelności przysługujących (...) spółka z o.o. z tytułu kosztów związanych z umowami pożyczek.

(pozew k. 2-5)

W dniu 17 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty, w którym uwzględnił roszczenie powoda w całości.

(nakaz zapłaty k. 6).

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę tutejszemu Sądowi do rozpoznania z uwagi na to, że miejsce pobytu pozwanego nie było znane.

(postanowienie k. 9).

W piśmie z dnia 11 lutego 2016 r. pełnomocnik powoda wyjaśnił, że pozwany na podstawie wniosku z dnia 18 października 2013 r. otrzymał pożyczkę w wysokości 1.200 zł., na podstawie wniosku z dnia 25 października 2013 r. kwotę 100 zł., na podstawie wniosku z dnia 27 października 2013 r. kwotę 100 zł., na podstawie wniosku z 4 listopada 2013 r. kwotę 200 zł., a na podstawie wniosku z 8 listopada 2013 r. kwotę 160 zł. Powyższe kwoty składają się na jedną pożyczkę nr (...) w łącznej kwocie 1.760 zł., a na dzień sporządzenia pisma zobowiązanie pozwanego z tytułu umowy wynosiło łącznie 3.287,19 zł.

(pismo procesowe powoda k. 12)

Do zamknięcia rozprawy stanowisko powoda nie uległo już zmianie. Pozwany zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawiał się, nie zajął także stanowiska w sprawie.

(protokół rozprawy k. 60)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 września 2013 r. J. M. dokonał przelewu kwoty 0.10 zł. na rzecz (...) spółka z o.o. w W., potwierdzając w ten sposób rejestrację i zgodę na umowę pożyczki nr (...).

(potwierdzenie przelewu k. 16)

Pozwany na podstawie wniosku z dnia 18 października 2013 r. otrzymał kwotę w wysokości 1.200 zł. Na podstawie wniosku z dnia 25 października 2013 r. pozwany otrzymał kwotę 100 zł., na podstawie wniosku z dnia 27 października 2013 r. kwotę 100 zł., na podstawie wniosku z 4 listopada 2013 r. kwotę 200 zł., a na podstawie wniosku z 8 listopada 2013 r. kwotę 160 zł. Wszystkie powyższe kwoty J. M. otrzymał w wykonaniu umowy pożyczki nr (...). Pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczki w terminie 30 dni, czyli do 17 listopada 2013 r.

(potwierdzenia przelewu k. 27- 30, warunki umowy pożyczki k. 22- 26)

Pismami z dnia 27 stycznia 2014 r., 24 lutego 2014 r. i 26 marca 2014 r. (...) spółka z o.o. w W. wzywał J. M. do zapłaty kwoty wynikającej z umowy pożyczki nr (...).

(wezwania k. 43- 45)

W dniu 10 lutego 2015 r. (...) spółka z o.o. w W., (...) spółka z o.o. w W. oraz (...) spółka z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w W. zawiązały spółkę jawną pod nazwą (...) spółka z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W..

(umowa spółki jawnej k. 31- 36)

W dniu 6 marca 2015 r. (...) spółka z o.o. w W. wniósł do spółki pod firmą (...) spółka z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W., wkład niepieniężny w postaci pakietu wierzytelności, w tym wierzytelność przysługującą wobec J. M..

(oświadczenie o wniesieniu przez wspólnika wkładów k. 37, lista wierzytelności k. 38- 39)

W tym samym dniu powód i pożyczkodawca zawarli umowę sprzedaży pakietu wierzytelności przysługujących (...) spółka z o.o. z tytułu kosztów związanych z umowami pożyczek.

(umowa sprzedaży k. 40- 42)

Pismem z dnia 13 marca 2015 r. (...) spółka z o.o. spółka (...) akcyjna spółka jawna z siedzibą w W. zawiadomił pozwanego o nabyciu przysługującej wobec niego wierzytelności.

(zawiadomienie k. 46)

Pomimo wezwania do zapłaty, pozwany do dnia wyrokowania nie zapłacił powodowi dochodzonej przedmiotowym powództwem kwoty. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w przeważającej części.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że wyrok wobec J. M. jest wyrokiem zaocznym, gdyż pozwana nie stawiała się na rozprawie oraz nie zajęła stanowiska w sprawie. Zatem zaszyły przesłanki z art. 339 § 1 k.p.c. i art. 340 k.p.c. Wobec tego Sąd przyjął za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i w pismach procesowych doręczonych pozwanej przed rozprawą, uznając, że nie budzą one uzasadnionych wątpliwości i nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Poza sporem pozostawało, że pierwotny wierzyciel - (...) spółka z o.o. w W. i J. M. zawarli umowę pożyczki w łącznej kwocie 1.760 zł. Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej wielkości.

Powód udokumentował swoje roszczenie w stosunku do pozwanego załączając do pozwu formularz umowy pożyczki odnawialnej, warunki umowy pożyczki oraz dowody dokonania przelewów. Ustalając wysokość przysługującej powodowi kwoty Sąd oparł się na twierdzeniach przytoczonych w pozwie, w którym wskazano, że na dochodzoną pozwem kwotę 2.542,20 zł. składa się kwota udzielonej pożyczki- 1.760 zł., odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku za okres od dnia 25 grudnia 2013 r. do 17 lipca 2015 r.- 395 zł., prowizja przy obsłudze pożyczki- 252,20 zł. oraz opłaty windykacyjne- 135 zł.

Wątpliwości Sądu wzbudziła zasadność roszczenia powoda w zakresie kwoty 135 zł. tytułem opłat windykacyjnych. Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich. Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne).

Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności pożyczkodawcy w postaci opłaty windykacyjnej nie były z pozwanym jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwaną, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą, a konsumentem – J. M.. Pozwany jako pożyczkobiorca nie miał rzeczywistego wpływu na treść tych postanowień umownych, które zostały jej narzucone w omawianym zakresie przez pożyczkodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy w omawianym zakresie, zaś kwestionowane postanowienia umowne o kosztach obciążających pożyczkobiorcę w przypadku niewykonania zobowiązania zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Omawiane postanowienia umowy pożyczki kształtują określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia terminowi zwrotu pożyczki, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzegają na ten wypadek dodatkowe opłaty w wygórowanej wysokości, które w dodatku zostały z góry ściśle i dokładnie określone. Wskazać przy tym należy, iż opłata windykacyjna, uwzględniając wysokość kosztów tego rodzaju usług stosowanych przez firmy je świadczące, jest znacznie zawyżona.

W tym miejscu podkreślić również należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy. Analogicznie orzekł Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 9 października 2006 roku w sprawie o sygn. akt XVII Amc 101/05.

Powyższe rozważania dają podstawę do wniosku, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwanej zapłaty opłaty windykacyjnej w tym przypadku w kwocie 135 zł jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanego.

Dodatkowo wskazać należy, że uwzględniając wysokość opłat, o których mowa, a także to, że już w samej umowie ustalono je na stałym poziomie niezależnie od kosztów faktycznie poniesionych w związku z ich podjęciem, obciążenie nimi pożyczkobiorcy można również rozważać w kategoriach kary umownej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego za niewykonanie w terminie świadczenia pieniężnego. Wszelkie bowiem dodatkowe opłaty, jak opłaty za czynności windykacyjne muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określone w sposób dowolny. Przede wszystkim powód, zgodnie z przepisem art. 6 k.c. musiałby wykazać, że te zostały w takiej wysokości poniesione. W konsekwencji Sąd w omawianym zakresie - co do należności dochodzonych z tytułu opłaty windykacyjnej w łącznej wysokości 135 zł - oddalił powództwo.

Biorąc pod uwagę kwoty wskazane w pozwie, a mianowicie 1.760 zł. tytułem udzielonej pożyczki, 395 zł. tytułem odsetek umownych oraz 252,20 zł. tytułem prowizji przy obsłudze pożyczki, należało zasądzić na rzecz powoda kwotę 2.407,20 zł.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać odsetek za czas opóźnienia, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby

opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Zgodnie z twierdzeniem powoda zawartym w uzasadnieniu pozwu, pożyczka powinna zostać zwrócona do dnia 24 grudnia 2013 r. Zatem wierzytelność stała się wymagalna od następnego dnia. Na marginesie można zauważyć, że w przedstawionych przez powoda warunkach umowy pożyczki udzielonej pozwanemu, jako datę zwrotu pożyczki wskazano 17 listopada 2013 r. Należy również wskazać, że w skład zasądzonej kwoty 2.407,20 zł. wchodzi kwota 395 zł. tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za okres od dnia 25 grudnia 2013 r. do dnia 17 lipca 2015 r. Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.407,20 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym, od kwoty 1.760 zł. od dnia 18 lipca 2015 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 252,20 zł. od dnia 31 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając pozwanego, jako stronę przegrywającą niemal w całości, obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda całości kosztów procesu. Na koszty te złożyły się opłata od pozwu w wysokości 100 zł., wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 600 zł. (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.